

SUPLIMENTUL REVISTEI:

PĂMÂNT ȘI VRAJĂ ARDELEANĂ

Povești pentru copii buni!

CUPRINSUL:

MOȘ CRĂCIUN, poezie de Elena D. Livezeanu
COLIND, din colecția Nichifor Todor
ZÂNA DIN FUNDUL LACULUI, de Elena D. Livezeanu
URARE
COLINDIȚĂ
ANUNȚ
COLIND
RĂZBUNAREA UNOR MAIMUȚE
CU PLUGUȘORUL, de Elena D. Livezeanu
MOȘ CRĂCIUN, de Gheorghe Răduțiu
ETERNA AMINTIRE, poezie de Elena D. Livezeanu

Copiii! Dacă veți fi buni și veți asculta de părinții voștri, Moș Achim vă trimete și altă dată poezii și povești frumoase. Moș Achim se roagă de Moș Crăciun să vă aducă jucării și sănătate.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

MOȘ CRĂCIUN

*Fii bun, fii bun Moș drag cu mine,
Tu știi că nu te-am supărat
Am ascultat mereu de tine
Și de părinți am ascultat.*

*Tu an de an ne 'nveselești
Cu daruri împăratești :
Cu basme cărți ne dai, cu glume,
Cu vise ca din altă lume.*

*Ne-aduci un pom strălucitor
Ca să-l privim cu drag și dor.
Și haine-aduci și jucării
Și multe; multe bucurii...*

*Fii bun, fii bun Moș drag cu mine!
Și-mi dă și mie aripioare,
Să fiu într'una lângă tine,
Și să mă 'nalț în slăni cu soare!*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ELENA D. LIVEZEANU

Colind

*Sus la poarta ceriului
Șede Maica Domnului
Cu 'n pahar galbin în mână
Tot închină și suspină.
Vine-un înger de mi-o 'ntreabă:
— „De ce suspini Maico dragă?”
— „Da eu cum să nu suspin
„Când mi inima în chin;
„Că oamenii când se scoală
„Nici pe obraz nu se spală
„Făr' se duc la făgădău
„Și 'njură pe Dumnezeu;
„Iar pe Fiul cel iubit
„Jidovii l-or răstignit.*

*Luna s'ombrăcat în sânge
Stelele 'ncepur'a plânge;
Plângeți stele mărunțele
Pentru patimile mele.*

(Auzită în com, Drâmbar-Teleac, jud. Alba)
Din colecția: NICHIFOR TODOR

ZÂNA DIN FUNDUL LACULUI

La marginea unei păduri, trăia o femeie tânără numită Iuana. Parcă era un ingeraş cu bucelele-i aurii, cu ochii mari, albaştri şi cu bujori în obraji, iar bunătatea îi întrecea frumuşea.

Ea sta singură în această pustietate, mai ajutând câteodată pe vreun drumeţ obosit care se abătea pe acolo. Doar paserile cerului îi erau tovarăşe, căci soţul ei a plecat în războiu.

Sta tristă în grădină. Soarele îi încununa fruntea cu mii de stele strălucitoare, aerul înviorător purta şoaptele zefirului şi parfumul florilor aşa că totul părea cuprins de o nespusă fericire. Se auzeau trilarile măestrite ale unei privighetoare.

Soarele începu să apună iar Iuana sta tot în grădină. Din ochii-i frumoşi picurau boabe de mărgăritare, iar faţa i se făcu palidă.

Se înoptă şi femeia rămase în grădină căci era noaptea de Crăciun şi fiind singură îi era groază să intre în casă, apoi aştepta cocostârcul ce se anunţase că-i va aduce un copilăş.

Voia să stea şi ea afară, precum odinioară a stat fecioara Maria, care a fost tot singură ca şi Iuana, astăzi.

Atunci când s'a născut Mântuitorul, mama Lui a stat într'un staul de vite, în ger cumplit.

Cu Iuana însă natura n'a fost atât de vitregă, căci ea trăia într'o ţară unde cresc smochini şi portocali şi unde florile nu mor niciodată.

Pe cerul albastru începură să se ivească mii de stele ca nişte floricele de argint încrustate în lespezi de cristal. Şi parcă una era mai mare şi mergea pe cer. Da aşa a fost. Steaua mergea şi călăuzea toate păsărelele. Toţi oaspeţii naturii au venit să mângâie pe mama îndurerată, formând un cor sublim în noaptea de Crăciun când s'a născut micul copilăş.

Tânăra mamă se simţea fericită şi mulţumea lui Dumnezeu că i-a fost dat să trăiască singură, departe de oameni, căci ei sunt răi, însă aceste fiinţe nevinovate cari nu au glas omenesc trăesc numai pentru a aduce slavă Tatălui Creator.

Deodată se făcu tăcere.

Se auzi apoi o voce blândă : „Binecuvântat să fie pruncul născut în noaptea de Crăciun. Numele lui va fi Ionică. Va rămânea de mic fără părinţi şi va fi crescut în palat. Va duce o viaţă curată şi plină de bucurii“.

Aşa a spus zâna ursitoare, care a dispărut apoi în întunericul nopţii

În ziua de Crăciun, în ziua când sa născut Ionică, muri şi tatăl străpuns de glonte înamicului, după-ce a fost decorat cu „bărbăţie şi credinţă“.

Iar mama de jalea soţului, muri într'o primăvară frumoasă când micul Ionică abia ştia să rostească două-trei cuvinte. Sărmanul Ionică, el alerga sglobiu după fluturaşi, culegea floricele şi le aducea la patul mamei sale, care nu-l mai mângâia şi nu-i mai zâmbea.

După câteva zile trecând pe acolo prinţul şi câţiva curteni, cari au plecat la vânătoare, văzând frumosul băeţel care plângea disperat fiindcă i se agăţase hăiniţa într'un trandafir şi desigur pentrucă era şi flămând, intrară în grădiniţă să-i ajute.

Întrebându-l unde e mămica el nu ştia să răspundă decât cuvintele pe cari dânsa le-a pronunţat ultima dată : „Ionică, eu mor, eu mor“... Un vânător fugi repede în casă. Mama băiatului pe care el a mai văzut-o, acum în patul acoperit cu flori. Era moartă.

Prinţul dădu ordin să-i sape o groapă şi să cheme preotul din sat pentru a fi înmormântată creştineşte, iar Ionică fu dus la palat.

Câtva timp a fost o suferință pentru Ionică, despărțirea de mămică lui. Nu-l puteau mângăia nici florile, nici fluturașii, nici jucăriile și nici prințul. El alerga toată ziua prin grădină strigând: Mamă! Ionică plânge... mamă Ionică moale, vino mamă la Ionică!

Cu timpul însă a uitat-o.

Ionică se făcea din zi în zi tot mai frumos cu buclele-i de aur pe umeri și cu bujorii mamei în obraji și era iubit de toți curtenii iar regele îl îngrija ca și pe fiul său.

Intr'o seară, tocmai când împlini vârsta de 18 ani, plimbându-se prin grădina palatului văzu o ființă îmbrăcată în alb care sbura deasupra lacului. Ionică se ascunse după niște pomișori și o privi. Ființa aceasta se îndreptă spre Ionică și-l chemă să meargă cu dânsa. El nu îndrăzni să se împotrivescă unei ființe supraomenești și plecă.

L-a învălț în trena s'a lungă pentruca să nu se ude și au sărit în lac. În fundul lacului era un foișor iar alături de el un castel frumos.

Tânăra care îl însoți deschise poarta și intrară amândoi într'un salonaș. Apăsând pe un buton se mai deschise o ușe.

Se văzu o cameră întunecoasă și se auzi o voce tremurândă;

— Vino aici Ionică! Vino să te văd izbăvitorul suferințelor mele, vino și mă ajută căci mă prăpădesc în această întunecime și mă scapă de duhurile rele cari vin în fiecare miez de noapte și mă chinuesc îngrozitor".

Ionică luă în mână sabia care o purta de obicei și pași înainte zicând:

— Oricine ai fi tu străine, îți făgăduesc că te voiu scăpa de toate suferințele, iar pe acela care va îndrăzni să mi-se opună îl voiu sfărâma. Ieși la lumină și spune-mi cine ești și cum ai ajuns aici".

— Nu pot să văd lumina și nu pot să ies de aici până nu-mi veți deslega vrăjile, Fătul meu. Te rog însă ascultă-mă;

— Sunt vre-o nouăsprezece ani de când eram și eu tânăr ca și tine și când m'am îndrăgostit de această zână, Tatiana. Era frumoasă și cuminte. I-am mărturisit că îmi este dragă și că voesc să fie soția mea. A primit cu multă bucurie propunerea. Sosi deci timpul să-i fac o vizită mamei sale vitrișe.

Tatiana m'a rugat să nu mă duc în ziua aceea, căci mama sa e foarte răutăcioasă și va trebui să-i vorbească ea mai întâi, să-i spună că eu o iubesc mult și risc să-mi pierd toate bogățiile pentru fericirea noastră. N'am ascultat-o și m'am dus atunci. Dar vai Doamne! mai bine nu mă mai duceam. M'a gonit ca pe un câine, iar pe Tatiana a pedepsit-o să nu mai iese din casă cât voiu trăi eu.

Stăteam la fereastra ei ziua și noaptea să-l văd măcar ochișorii, dar n'a fost chip. Mi-am pierdut răbdarea. Am spart ușa și am intrat în casă unde Tatiana sta mâhnită. Nici o putere omenească nu mă mai putea despărți de aleasa inimii mele. Era soarele zilelor mele, era toată fericirea mea. Am luat-o și am fugit cu ea la castelul acesta. Câtva timp am trăit fără griji, dar iată că sosi și focul răsunării. Mama vitrișă a Tatianeii s'a omorât de necaz, dupăce și-a dat toată averea unei vrăjitoare pentruca să ne trimită duhurile rele asupra noastră.

Cu toate că stăteam cu ușa înculată, într'o zi intră la noi o vrăjitoare. Mi-a spus că eu nu voiu mai vedea lumina zilei de acum înainte și în fiecare noapte, o oră, voiu fi chinuit de duhurile rele. Cu Tatiana nu voiu mai putea vorbi, îi voiu auzi însă glasul dulce pentruca să sufăr și mai mult; ea va trăi ca o ființă supraomenească, va fi o zână ursitoare. Castelul și toate bogățiile mele se vor coborî sub pământ, adică vor fi acoperite de o lume nouă. La auzul acestor cuvinte l-am căzut în genunchi și cu lacrimi în ochii am rugat-o să-mi spună cine ne va putea scăpa de această urgie.

Dac'ar fi Christos pe pământ v'ar putea ridica blestemul, dar așa veți aștepta până când se va naște în noaptea de Crăciun fiul unei văduve al cărui nume va fi Ionică, dar numai dacă primește de bună voie să se lupte într'o noapte cu duhurile rele.

Tocmai în acel an, te-ai născut tu, viteazule Ionică, Tatiana a fost aceea care s'a arătat mamei tale în noaptea de Crăciun și a îndemnat-o, să-ți pună numele Ionică, pentruca să fi salvatorul nostru. Tot ea a îndreptat pașii prințului spre casa unde locuiai, în ziua când a murit mama ta.

Ea a fost aceea care îți cânta frumoasele cântece, în fiecare seară în parc.

Acum te rog Ionică, ajută-ne, scapă-ne de blestem și-ți vom fi recunoscători toată viața".

Ionică i-a răspuns:

— În legea sfântă spune că fiul este dator să se sacrifice pentru părinții săi; ori eu care nu am părinți voi face tot ce mă vor ajuta puterile pentru voi.

Am crescut în casa regelui și știu să mânuesc arma. Voi începe deci lucrul chiar în noaptea aceasta și rog pe bunul Dumnezeu să-mi ajute pentruca să vă redau ferticirea.

Ionică așteptă cu multă nerăbdare duhurile rele cari acum întârziău. Se temeau, fiindcă alături de victima lor, sta tânărul născut în noaptea de Crăciun cu dragostea lui Christos în suflet și cu crucea în mână, căci mânerul sabiei era în formă de cruce. N'au mai venit deloc.

A doua noapte s'a întâmplat la fel.

A treia noapte au venit. Căci ardeau de durere. Dar dădeau numai târcoale pe afară și urlau. Ionică le găsi leacul. Aprinse jertfă cu tămâie în camera întunecoasă și făcându-și semnul crucii, pofti duhurile înăuntru.

Atunci s'au deslegat vrăjitoriile.

În camera unde de nouăsprezece ani a fost tot întunec, acum era lumină puternică, iar duhurile rele fugeau îngrozite, în locul urletelor înfiorătoare din fiecare noapte, acum se auzea un cor duios.

Desigur erau Serafimii din slava Cerului, cari măreau pe Dumnezeu, pentrucă cel născut în noaptea de Crăciun a biruit pe satan prin bunătatea lui și prin rugăciune.

Lanțurile vrăjmașului s'au rupt și cei ce-au stat în întuneric au văzut iar lumina soarelui.

ELENA D. LIVEZEANU

Urare

Eu sunt cel mai mic în școală

Cu chimeșea ruptă'n poală

Și cu părul rătăcit,

M'am trudit de-am învățat.

— *Vă rog dați-mi un cărbune*

Să vă scriu eu o minune:

Fiind azi mare sărbătoare,

Chisălița ciște n'are

Numai colac și cărnaț

— *Și vr'o doi bănuți să-mi dați.*

Din colecția: NICHIFOR TODOR

Colindiță

*Colindiță cu codiță
Țipai ochii pe poliță
Văzui colac și cârnaț
Și v'o doi bănuși să-mi dați,*

Anunț

*Tri boieri bătrâni
Haideți dați în câni
Că de m'or mușca
N'oi mai colinda.*

Colind

*Domnul lui Doamne
Decând Domnul s'o născut,
Domnul lui Doamne...
Și pământul l-o făcut
Și cerul l'o ridicat
Și bine l'o răzâmat
Pe trei stâlpi de ăi de-argint,
Și bine l'o 'mpodobit
Tot cu stele mărunțele
Și cu luna pintre ele
Și cu doi luceferei
Luminând lumea cu ei.*

(Auzite în com. Drâmbar-Teleac, jud. Alba)
Din colecția: NICHIFOR TODOR

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Răzbunarea unor maimuțe

Romanele și istoriile junglei încă n'au înregistrat o mai fantastică întâmplare ca aceia pe care ne-a povestit-o milionarul englez Harry I. Greenwoll, care de curând s'a reîntors din călătoria făcută în inima Africei, pentru o vânatoare făcută într'un stil mai mare. În mijlocul Junglei în statul liber al Liberiei a dat peste un sat de indigeni complect nimicit; numai câțiva negrii trăiau printre ruinele satului. Aceștia au povestit cu groază că o adevărată hoardă de câteva mii de cimpanzei s'au năpustit asupra satului și în câteva ore l-au nimicit, dărâmând toate coloniile.

Locuitorii satului au fugit de groază în tufișurile din apropiere, iar după ce maimuțele l-au înconjurat, s'au năpustit asupra lor, făcând un zgomot asurzitor, împrăștiind toți negrii, în toate părțile.

După atac, la un mic interval de timp, armata de maimuțe s'a retras în desișul Junglei. Negrii crezând că poate vre-un avion sau vre-o ceată de vânători au speriat maimuțele, retrăgându-se fiecare la coliba lui. Atunci au observat că numai un bărbat este lipsă din sat. Corpul lui a fost găsit oribil mutilat.

Șeful expediției nu s'a mulțumit numai cu atât, continuând să cerceteze mai departe. A constatat apoi că femeia celui omorât, născuse doi gemeni. După obiceiul tribului, pe unul din gemeni l-au jertfit la etatea de 3 ani. Celălalt fiu obișnuindu-se cu frățiorul, îl căută mereu, plângând zilnic. În sfârșit întâmplarea face să se împrietenească cu un pui de cimpanzeu, care rămânând în sat se juca toată ziua cu micuțul negru. Prietenia a durat un timp îndelungat, până când conducătorul satului a sfătuit pe tatăl micuțului să despartă pe copil de maimuță, căci atunci când va fi mare n'o să mai fie bun vânător. Tatăl, pur și simplu a omorât cimpanzeul, aruncându-l în pădure. Tribul maimuțelor văzând aceasta, s'au răsbunat pe tatăl copilului care a omorât puful de cimpanzeu, prieten nedespărțit al copilului său.

Cu plugușorul

*Alba lună se arată
Blând, sub vraja înserării.
Am zărit-o dela vatră,
Fermecând tot largul zării.*

*În ogradă s'aud șoapte:
Plugușorul!... Și copii!...
Toți vestesc în astă noapte:
Anul nou și veselii...*

*Trag cu biciul și îndată
Sună glasuri argintii
Ce urează noaptea toată,
Pela case bucurii.*

ELENA D. LIVEZEANU

Moș Crăciun

*Prin zăpadă și prin ger,
Vii tu Moș Crăciune
Să aduci daruri din cer,
La suflete bune.*

*Ai intrat și pe la noi
Moș Crăciune tată,
Ști c'avem suflete noi,
Și inimă curată.*

*Noi îți mulțumim cu-alai,
Dar cu o rugare:
Domnișoarei-un dar să-i dai,
Că-i cuminte tare.*

*Ne face din școală rai;
Toată ziulica.
Ne spune povești, și ea-i
Bună, ca mămica.*

GHEORGHE RĂDUȚIU

Eternă amintire

*Din Betleem cobora lin,
Un glas ceresc, un glas divin.
O stea pe cer a privegheat.
Maria 'n iesle-a 'ngenunchiat.*

*Blând cerul a grăit și el
Prin glasul cald de porumbel:
Fiți veseli toți căci pe pământ,
Din cer, coboară Fiul sfânt.*

*Nu sta așa nedumerit
Christos e Fiul cel Slăvit.
Și vai de-acel ce fără rost
Ar spune: basm! doar basm a fost?*

ELENA D. LIVEZEANU